

Розділ I

— **С**етові очі! — загарчав солдат у корчмі.

Гральні кості, які він жбурнув до того, зупинилися на нерівних пошарпаних дошках брудного столу. Його слова зовсім не лайка, і не зухвала молитва чужоземця, як могли би подумати місцеві. Тут, на теренах Стігії*, зміїні очі (дві одиниці) — це виграшний кидок.

«Тут... на залитих лайном задвірках Стігії, куди звозиться весь непотріб, — подумав Конан. — Разом з нами».

— Подвоюєш чи пасуєш, Анхальйо? — запитав кімерієць**, спустошивши свій кухоль.

* Пригоди Конана відбуваються у вигадану Робертом Говардом Гіборійську еру. Цей період історії Землі, як зазначав сам Говард, давніший за відомий нам стародавній світ, та все ж пізніший за затоплення Атлантиди (див. прим. на с. 186). Стігія — одна з великих країн Гіборійської ери, назва якої походить від назви відомої нам з мітів річки Стіксу. У світі книжок Говарда, Стікс — це справжня річка, що повністю омиває північний та східний кордони Стігії. (Тут і далі прим. пер., якщо не зазначено інше.)

Конан народився та провів дитинство в північній країні Кімерії. У своєму есе *The Hyborian Age* Говард стверджує, що «гели, предки сучасних ірландців і гірських шотландців, походять від чистокровних кімерійців». Назва Конанової батьківщини пов'язана з Кемрі (самоназва Вельсу), кімврами (стародавнім племенем, що населяло Ютландію) та справжніми кімерійцями (загальна назва іраномовних кочових племен, які, поміж іншим, найдревніший народ, що проживав на теренах сучасної України, назва якого зафіксована в історичних джерелах).

Анхальйо — оливковошкірий зінгарієць*, боєць головної чоти Вільної Сотні Заральйо. Досвідчений воїн, хоч і менший за Конана. Сильний, як удар батога, і дуже швидкий. Старий шрам на його вузькому яструбиному обличчі викривив губи у вічній посмішці. Як і більшість інших найманців з півночі, він уперто носив лляну сорочку з мішкуватими рукавами, широкі штани та шкіряну безрукавку, типову для жителів північних країн.

Конан сидів у вільних коротких штанах, схожих на моряцькі. Бліда від природи шкіра його широкого й міцного, надзвичайно мускулистого тіла засмагла до горіхово-коричневого кольору, як і руки, ноги та обличчя. Жар сонця не впорався тільки з білиною тонких шрамів. Темне, немов у стігійця, волосся було зав'язане чорною шовковою стрічкою й лежало на його плечі. Конан мав лавово-блакитні очі та гостре, грубо висічене підборіддя, яке він ретельно виголював.

Кімерієць не був велетенський як ведмідь. Скоріше як лев: великий, надзвичайно сильний і смертельно швидкий. Навіть відпочиваючи, як зараз, він завжди був наготові. Від стігійського клімату кімерієць весь укрився потом. Таким, що зазвичай з'являється під час бою або тяжкої роботи. Тут, у Сухметі**, Конан пітнів, просто сидячи в затінку. І тільки

* Зінгара — країна далеко на північний захід від Стігії. Її назва походить від італійського слова *zingara* — циганка, хоча у творах Говарда репрезентує предків сучасних іспанців і португальців. Ім'я іншої країни Гіборійської ери, Самори (див. прим. на с. 14), походить від назви однойменного сучасного іспанського міста, але репрезентує пращурів народу ромів. Найімовірніше, Говард переплутав два схожі імені, і це прикилося.

** Сухмет — місто на півдні Стігії. Назва походить від імені старогіпетської богині війни Сехмет.

нечастий вітер міг остудити прогіркле повітря, даруючи кілька благословенних хвилин прохолоди, перед тим як полетіти далі.

Конан не мав зінгарійського почуття пристойності, і тому ніколи не одягався більше за необхідне, навіть якщо це означало, що йому доведеться постійно відмахуватися від дзижчання мух і комарів, для яких він був чимось на кшталт *комашиного* трактиру чи бочки з пивом.

Однак в корчмі «Пазурі та Ікла» загроз було небагато. Міцні сини корчмаря ганяли жебраків ще міцнішими дрюками, що вірізали з місцевого залізного дерева (назва на диво точна). А зграї котів уже здається винищили всіх щурів, і тому ласували величезними летючими тарганами або всюдисущими термітами, розкидуючи панцирі, крильця та лапки по кутках.

До речі, коти тут великі нахаби, бо кожен, хто наśмілиться хоча б штурхнути одного ногою, ризикує зіткнутися з розлюченим натовпом, які не те що коцнуть у відповідь, а вб'ють. Для стігійців коти були священні, і якщо один такий домашній улюбленець помирав, то всі члени родини брили голови в жалобі, муміфікували мертвого звіра та ховали його в родовій гробниці, ніби власну дитину.

Також вони тримали пітонів, а іноді й кобр. На щастя, великі удави виповзали з храмів тільки вночі, та й не були такі велетенські, як у далекому Луксорі чи Хемі*. Ті зміюки могли проковтнути людину цілком,

* Луксор — столиця Стігії, розташована на півночі країни; однією менше місто є в сучасному Єгипті. Хемі ж — це найбільше портове місто Стігії; імовірно, походить від назви стародавнього міста Летополиса, яке давньоегипетською називалося Хем.

і стігійці вважали за честь стати поживою для посланника Великого Бога Сета*.

«Хоча їм більше подобається, коли бог обирає чужинця», — з похмурою втіхою подумав Конан. Коли він сам зіткнувся зі змієм, то по-блюзнірськи відмовився бути з'їденим. Добре, що ніхто цього не бачив. «Ніхто, крім дохлої змії».

Зінгарієць блиснув на кімерійця гнівним оком. Невдалий кидок. Конан обперся спиною на грубу цегляну стіну та недбало поклав долоню на руків'я меча. Він знав, що не можна розслаблятися надто сильно, коли граєш у кості з людьми, які заробляють на хліб мечем і списом. Особливо, коли щойно виграв раунд.

Дві шістки (виграшний кидок на півночі) вважалися тут *бісовим* ходом. Солдатові вистачило мудрості не згадувати ім'я Мітра**, і навіть не лягтися. Стігійці наймали таких, як він, для лихої роботи в лихих місцинах. І хоча тут таких не *любили*, почуття це було взаємне. Сета вважали за біса на півночі, тоді

* Сет — могутній бог, якого шанують переважно стігійці. Він постає у вигляді велетенського змія та вважається верховним божеством, культ якого має пантеон менших богів. Одноименний бог у староегипетській мітології володів бурею, хаосом і злом, був покровителем воїнів, і його культ був поширений у Верхньому Єгипті.

** Мітр — один із найвідоміших богів Гіборійської ери, якого часто кличуть захисником добра. Імовірно, базується на ведичній та зороастрійській фігурі, на ім'я Мітра, хоча загалом репрезентує предтечу християнства. У своєму есе *The Hyborian Age* Говард пише, що «послідовники Мітра вчать пробачати своїм ворогам, хоча багатьом з них цього не вдається». Поклоніння Мітрові домінує в північних країнах західного світу. У землях, що відповідають сучасним Азії та Африці, Мітр, у кращому разі, один з богів, а в Стігії поклоніння йому взагалі заборонене.

як немедійський* та аквілонський** Мітр викликав ненависть і жах тут, на півдні.

— А щоб тебе підняло та й гепнуло! Добре, — на-решті відповів Анхальйо, заспокоївшись і навіть по-сміхнувшись. — Подвоюєш чи пасуєш, кажеш... — Його крива посмішка стала ще ширшою. — Тут навіть кості ні чого винити, бо вони мої.

Він відсунув тонкі побиті монети до середини за-плямованого пивом столу, але зупинився, притриму-ючи пальцем одну з них.

Збоку почулася сварка...

А потім викрики та брязкіт стали об сталь.

Конан і Анхальйо повільно розвернулися. Вони відкинули піхви мечів, щоб зброя не заплуталася в но-гах та зручно взяли за руків'я.

Русявий хлопчина, що здавався Конанові знайо-мим, стояв проти саморійця***, одного з чотирьох тут, хто служив у Вільній Сотні Заральйо. Юнак тримав списа в правій руці та ніж у лівій. Саморієць же бив-ся з невеликим щитом і мечем.

— Мої кості такі ж чесні, як і слово Великого Бога Бела*, — прогарчав саморієць із сильним акцентом.

— Бел — бог крадіїв! — огризнувся юнак. Конан згадав його — це Брокас із Коринтії**. — Самора — країна крадіїв. Крадіїв, народжених шльондрами.

З цими словами він пішов в атаку, випльовуючи ще більше образ. Хлопець рухався швидко, але було видно, що браги він перепив, а ще навіть сонце не сі-ло. Саморієць відбив випад щитком, і різкий ляскіт пролунав поміж гучного гомону голосів. Інші чоло-віки залаялися, вимагаючи роз'яснень... або роби-ли ставки. Найближчі люди відтіснили натовп, щоб звільнити бійцям місце.

— Зараз повернуся, — сказав Конан до Анхальйо.

Кімерієць підвівся та пішов уперед, розштовхую-чи натовп ліктями. Проживши незабутній рік у Само-рі (ще й у столиці — Шадізарі Нечестивому***), Конан був схильний більш-менш погодитися зі звинувачен-нями Брокаса.

* Бел — бог усіх крадіїв, що виник у шемітській (див. прим. на с. 23) мітології. За легендою, ще за часів Древніх Богів, своїми темними силами Бел прикликав армію мерців, щоб розграбувати багат-ства всіх народів. У відчай шеміти попросили допомоги в богині Іштар (див. прим. на с. 32). Між богами розгорівся страшний бій, але богиня перемогла, відрубавши Белові його шосту руку. Боги вигнали Бела з шемітських земель, і багато хто вірить, що у вигнанні своєму він втік саме до Самори. Назва однойменного бога шану-вали в релігіях Стародавньої Месопотамії.

** Коринтія — країна на захід від Самори. Одне з найстаріших ко-ролівств Гіборійської ери, відоме своїми воїнами, що воюють як найманці ледь не по всьому світу. Назва походить від імені ста-родавнього грецького міста Коринту.

*** Шадізар — велике місто на сході Самори. Колишній релігійний центр країни, що загруз у тисячі гріхів. Храми перетворилися на борделі, притони та гральні доми, а саме місто дістало титул Ша-дізару Нечестивого.

* Немедія — країна, далеко на північ від Стігії. Її назва похо-дить від імені Немеди — персонажа давніх ірландських мітів і легенд. Вважається інтелектуальним і культурним центром західного світу. Одне з наймогутніших королівств майбутньої Європи — за військовою міццю поступається лише сусідній Ак-вілонії.

** Аквілонія — наймогутніше королівство західного світу Гібо-рійської ери, лежить на захід від Немедії. Держава відома своїм багатством й експансивною політикою. Їм'я походить від назви однойменного муніципалітету в сучасній Італії.

*** Самора — країна далеко на схід від Аквілонії. Має жахливу ре-путацію країни крадіїв. Два її найбільших міста відомі світові як Шадізар Нечестивий (див. прим. на с. 15) і Аренжун Прирече-ний. Щодо походження назви див. прим. на с. 11.

Але це не означає, що саморійців можна недооцінювати.

Конан пильно роздивився стан бійців. Червоне вино вже пролилося. Супротивник розсік Брокасові щоку — кров стікала по обличчю та навіть бризкала, коли той швидко рухався. Саморієць же мав неглибокий поріз на лівому передпліччі. Це вже не бійка з нудьги. Перша кров могла б угамувати їхню пиху, але жоден із бійців не виказував ніяких ознак того, що готовий зупинитися. Чоловіки були налаштовані серйозно.

Ноги заскреготили брудною підлогою, і їхні леза зіткнулися знову. Ніж Брокаса ледь не зачепив ніс саморійця, але той устиг ухилитися. Декотрі глядачі відскочили, лаючися.

Конан примружив очі. Саморієць був тверезіший за Брокаса, і бився він обережніше — намагався триматися на відстані, трохи більший за критичну. А ще його випаді потроху тиснули на хлопця, скеровуючи того в одному напрямку.

«У напрямку іншого саморійця», — збагнув Конан. Він знав кожного з їхньої четвірки в обличчя, якщо не на ім'я. Один з них був серед інших глядачів, але не кричав і не тішився. Він присів і напружено чекав, доки його друг відтисне коринтійця серією ефектних випадів.

Конан помітив блиск сталі в одній з його рук. Це був не ніж, а типова саморійська розкладна бритва — добрий інструмент для гоління та ідеальне

зброя для того щоби перерізати комусь сухожилля трохи вище п'ятки. Розрахунок на те, що хлопець упаде та відкриється для смертельного удару. Тутешньому глядачеві просто здається, що молодший і п'яніший боець спіткнувся та програв.

Кімерієць уже мав справу з таким на Шадізарському Маулі* — місцеві не раз випробовували цю тактику на ньому.

«Битися сам на сам — це одне, — подумав Конан. — Ударяти в спину — зовсім інше».

Саморієць, що бився з Брокасом, відволікав глядачів своїм криком, широко розмахуючи мечем. Його друг, усе ще сидючи, повів руку з бритвою вперед. «Зараз».

Права рука Конана впала на зап'ястя зігнутого саморійця. Лівую рукою він вхопив його за комір розписаного шкіряного колета. Кімерієць підняв чоловіка на ноги та стиснув праву долоню. Могутні м'язи напружено напружилися на його руці, і зап'ястя саморійця хруснуло.

Боець, що тиснув на Брокаса, раптово зупинився. Він шоковано вирячився, розуміючи, що схема не спрацює.

Брокас, сконцентрований на бою, інстинктивно скористався миттєвою перевагою. Вістря його ножа блиснуло, вправно розсікши горло супротивника. З рани, а також із рота й носа саморійця, ринула кров. Він упав, немов лялька, якій обрізали нитки, і Брокас повернувся, відчувши щось позаду.

* Маул — район на заході Шадізару, відомий як Оселя Крадів. Навпевно, найкримінальніше місце в усій Саморі.